

ARUANNE

Aruanne hõlmab ajavahemikku 01.07.08 – 30.06.09

Koostatud Eesti Vabariigi Valitsuse poolt meetmete kohta, millega jõustuvad Eesti Vabariigi Valitsuse poolt 24. jaanuaril 2000 alla kirjutatud Euroopa Sotsiaalkindlustuskoodeksi sätted.

I. Koodeksi sätted on seotud järgmiste õigusaktidega Eesti sotsiaalkindlustuse süsteemis.

Seadused:

- 1) Ravikindlustuse seadus – osad II, III, VI, VIII ja XII;
- 2) Riikliku pensionikindlustuse seadus – osad V, VI, IX, X ja XII;
- 3) Tööturuteenuste ja -toetuste seadus – osad IV ja XII;
- 4) Töötuskindlustuse seadus – osad IV ja XII;
- 5) Eesti Vabariigi töölepingu seadus – osad IV ja XII;
- 6) Avaliku teenistuse seaduse – osa IV;
- 7) Töötajate distsiplinaarvastutuse seadus – osa IV;
- 8) Individuaalse töövaidluse lahendamise seadus – osad IV ja XII;
- 9) Riiklike peretoetuste seadus – osad VII ja XII;
- 10) Elatisabi seadus – osa VII ja osa XII;
- 11) Sotsiaalmaksuseadus – osad II, III, V, VI, IX, X, XII;
- 12) Perekonnaseadus – osad VII ja X;
- 13) Vanemahüvitise seadus – osad VII ja XII;
- 14) Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seadus – osa VII;
- 15) Puhkuseseadus – osa VIII;
- 16) Haldusmenetluse seadus – XII.

Vabariigi Valitsuse määrused:

- 1) Ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide töötajatele tööülesannete täitmisel saadud vigastuse või muu tervisekahjustusega tekitatud kahju hüvitamise ajutise korra kohta – osa VI;
- 2) Püsiva töövõimetuse, selle tekkimise aja, põhjuse ja kestuse arstliku töövõimetuse ekspertiisiga tuvastamise kord – osad VI ja IX;
- 3) Eesti Haigekassa tervishoiuteenuste loetelu – osa II ja osa VIII;
- 4) Haiguste loetelu, mille ravimiseks või kergendamiseks mõeldud ravim kantakse piirhinna või hinnakokkuleppe olemasolu korral ravimite loetellu soodustuse protsendiga 100 või 75 – osa II;
- 5) "Töötuskindlustuse seaduse" alusel kindlustatu keskmise ühe kalendripäeva töötasu ja Eesti keskmise ühe kalendripäeva töötasu arvutamise kord – osa IV;
- 6) Eesti keskmise sotsiaalmaksuga maksustatava ühe kalendrikuu tulu suuruse arvutamise kord – osa VII.

Sotsiaalministri määrused:

- 1) Riikliku pensioni määramise, ümberarvutamise ja maksmise juhend – osad V, VI, IX ja X.
- 2) Eesti Haigekassa ravimite loetelu – osa II;
- 3) Omaosaluse alusmäär ja ravimihüvitise maksimaalmäär – osa II;
- 4) Eesti Haigekassa ravimite loetelu koostamise ja muutmise kord ning loetelu kehtestamise kriteeriumide sisu ja kriteeriumidele vastavuse hindajad – osa II;

- 5) Ajutise töövõimetuse hüvitise määramiseks ja maksmiseks vajalike dokumentide ja andmete koosseis ning hüvitise määramise ja maksmise kord – osad III, VI ja VIII;
- 6) Töövõime kaotuse protsendi määramise juhend – osad VI ja IX;
- 7) Kutsehaiguste loetelu – osa VI;
- 8) Tervishoiuteenuse osutamise kvaliteedile eksperthinnangu andmise kord – osa XII.

Seadusandlus on kättesaadav www.riigiteataja.ee ning inglise keeles www.legaltext.ee

II. Perioodiliste hüvitiste standarditele vastavuse hindamine on esitatud seisuga 31. detsember 2007 ning seejuures on kasutatud Sotsiaalministeeriumi hinnangulisi prognoose, kuivõrd raporti tähtjaks esitamisel ei ole võimalik meil näidata 2007. aasta tunnipalga andmeid. Statistikaameti andmetel võime saada need mitte varem kui septembris. Põhjuseks on asjaolu, et Statistikaameti andmekvaliteet on halb ja nende koosseis on vähenenud poole võrra (järgmisel aastal loodetakse projektitööde raames personali arvu tõsta).

Eelmise aasta raportis kasutati samuti meeslihttöölise palga puhul Sotsiaalministeeriumi prognoose, kuna vajalike andmete töötlemine algas peale üleeuroopalise uuringu andmebaasi valmimise aega, mis on 30. juuni. Meeslihttöölise tunnipalgaks prognoositi 39,76 krooni, hilisema Statistikaameti aruande järgi oli tegelik tunnipalk 39,20 krooni, seega erinevus oli marginaalne.

Sotsiaalkindlustusega hõlmatud isikute ja sotsiaalkindlustushüvitisi saavate isikute arvstatistika on antud seisuga 31. detsember 2008.

Eesti õigusakte ja praktikat on analüüsitud 31. detsembri 2008 seisuga, kui pole näidatud muud kuupäeva.

II osa – ARSTIABI

Artikkel 8

Muudatusi pole.

Artikkel 9

A. Muudatusi pole.

B. Vastavalt Ravikindlustuse seaduse § 5 lg 2 alusel on täpsustunud kindlustatud isikute ring:

1) avalikus teenistuses töötav isik, kaadrikaitseväelasena lepingulisse teenistusse võetud isik, Riigikogu liige, Vabariigi President ja Vabariigi Valitsuse liige, kelle eest on kohustatud maksma oma asutuste kaudu sotsiaalmaksu riik või kohalik omavalitsus (alates 02.01.2009);

2) üle kolmekuuse tähtajaga või tähtajatu töövõtu-, käsundus- või muu teenuse osutamiseks sõlmitud võlaõigusliku lepingu alusel töö- või teenustasusid saav isik, kes ei ole kantud äriregistrisse füüsilisest isikust ettevõtjana ja kelle eest on kohustatud maksma iga kuu sotsiaalmaksu lepingu teine pool vähemalt eelarveaastaks riigieelarvega kehtestatud kuumääralt arvutatuna (alates 01.01.2009);

Vastavalt Ravikindlustuse seaduse §5 lg 3 alusel on kindlustatud samuti isik, kes iseenda eest maksab sotsiaalmaksu, on füüsilisest isikust ettevõtjana äriregistrisse kantud isik ning Maksu- ja Tolliameti piirkondlikus struktuuriüksuses registreeritud notar, vandetõlk ja kohtutäitur, kes maksab sotsiaalmaksu ettevõtlusest saadavalt tulult vastavalt sotsiaalmaksuseadusele (alates 01.01.2009).

Vastavalt Ravikindlustuse seadusele on alates 1. juulist 2009 kindlustatuga võrdsustatud rasedad raseduse meditsiinilise kindlakstegemise hetkest (vt. ka Artikli 48 all esitatud informatsiooni).

C. Värskendatud statistilised andmed (*Jagu III Artikkel 74*):

- a) Haigekassas kindlustatud isikud seisuga 31. detsember 2008 oli 1 281 718 (Haigekassa andmed);
- b) Eesti elanike arv seisuga 31. detsember 2008 oli 1 340 415 (Eesti Statistikaameti andmed);
- c) kindlustatud isikute arv moodustab 95,6% elanike koguarvust.

Artikkel 10

A. Muudatusi pole, va lisatäpsustus, soodushinnaga müüdavate ravimite loetelu ja kindlustatute nimekiri, kes soodushinnaga ravimeid võivad osta, sisaldub järgmises määruses:

Vabariigi Valitsuse määruses "Eesti Haigekassa tervishoiuteenuste loetelu" (Vabariigi Valitsuse 10. jaanuari 2009. a määrus nr 12.

B. Muudatusi pole.

C. Muudatusi pole.

D. Muudatusi ei ole, v. a. täpsustus, et 2008. aastal kasutati Haigekassa eelarvest 109 miljonit krooni haiguste ennetamisele ja 14 miljonit krooni tervise edendamisele.

Artikkel 11

Muudatusi pole.

Artikkel 12

Muudatusi pole.

III OSA – HAIGUSHÜVITIS

Artikkel 14

Muudatusi pole.

Artikkel 15

A. Kaitstavate isikute ringi puhul viidatakse koodeksi artikli 15 lõikele (b).

B. Muudatusi pole.

C. Värskendatud statistilised andmed (*Jagu II, Artikkel 74*):

- a) majanduslikult aktiivsete kindlustatute arv seisuga 31. detsember 2008 (Haigekassa andmed) oli 658 079 (kellest 18 147 füüsilisest isikust ettevõtjat);
- b) Eesti rahvastiku koguarv seisuga 31. detsember 2008 oli 1 340 415 (Statistikaameti andmed);
- c) kindlustatud isikute arv moodustab 49,1% elanike koguarvust.

Artikkel 16

Haigushüvituse arvestamise suhtes viidatakse koodeksi artiklile 65.

Jaod I ja II, Artikkel 65

A. 2008. aastal oli kuupalga alammäär 4350 krooni ja vastavalt sellele oli füüsilisest isikutest ettevõtjate sotsiaalmaksuga maksustatava tulu ülempiir 65 250 krooni kuus.

Haigushüvitis maksustatakse tulumaksuga (2008. aastal on maksu määr 21% ja tulumaksuvaba 2250 krooni kuus; 2009. aastal on maksu määr 21% ja tulumaksuvaba 2250 krooni kuus).

B, C. Kindlustatud isikute keskmine sotsiaalmaksuga maksustatud tulu 2008. aastal oli 11 772 krooni kuus (Sotsiaalkindlustusameti andmed). Vastavalt oli 2008. aastal koodeksi artikli 65, lõige 6 (c) kohaselt määratletud meesokustöölise ühe kuu brutotöötasu järgmine:
 $1,25 * 11\ 772 = 14\ 715$ EEK.

D. Haigushüvitise suurus standardsele hüvitisajaajale (statsionaarse ravi korral) ühe kuu jooksul 2008. aastal oli järgmine:
 $0,8 * 14\ 715 = 11\ 772$ EEK.

E, F. Peretoetuste suurus kahe lapsega standardsele hüvitisajaajale oli 2008. aastal 600 krooni kuus. Peretoetuste maksmine ei ole seotud vanemate töötamise või muu sotsiaalkindlustushüvitise saamisega, s.t. samasugust peretoetust makstakse nii töötamise kui ka haigushüvitise saamise ajal.

G. Standardse hüvitisajaaja haigushüvitise brutoasendusmäär on:
 $(11\ 772 + 600)/(14\ 715 + 600) = 80,8\ %$.

Artikkel 17

Muudatusi pole.

Artikkel 18

1. Alates 01.07.2009 tekib õigus saada haigushüvitist töövõimetuslehel märgitud töö- või teenistuskohustuste täitmisest vabastuse neljandast päevast alates, st haigushüvitise ooteperioodiks on 3 päeva. Tööandja maksab haigestumise 4. päevast kuni 8. päevani. Haigekassa maksab alates 9. päevast.

Vastuseks Komisjoni küsimusele kolmanda raporti kohta haigushüvitise osas, Artikkel 14 seoses Artikli 68 punktiga *f*, märgime, et vastav ravikindlustuse seaduse muudatuse ettepanek oli Sotsiaalministeeriumi poolt välja töötatud, kuid Riigikogu sotsiaalkomisjonis ja Vabariigi Valitsuselt see praegu heakskiitu ei saanud. Kuna ravikindlustuse seaduse § 60 lõige 1 punkt 2 ei ole selles osas muudetud, siis jätkab Haigekassa hüvitise maksmisest keeldumist arsti poolt töövõimetuslehel tehtud märkuse alusel. Samas, lähtudes Riigikohtu lahendist, selgitab Haigekassa igal konkreetsel juhul välja, kas joobeseisundi ekspertiis on tehtud pädeva asutuse poolt ning uuritakse põhjalikumalt asjaolusid, et välja selgitada põhjuslik seos joobeseisundi ja tekkinud kahjustuse vahel.

IV OSA – TÖÖTUSHÜVITIS

Artikkel 20

Täpsustunud ja täienenud on isikute ring, keda ei võeta Tööturuteenuste ja -toetuste seaduse (edaspidi TTTS) § 6 lg 5 alusel töötuna arvele. Isikut ei võeta töötuna arvele, kui ta:

- 1) on juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige ja saab selle eest tasu, välja arvatud sihtasutuse, mittetulundusühingu või -ühistu juhtimis- või kontrollorgani liige, kes saab selle eest väiksemat tasu kui pool palgaseaduse alusel kehtestatud palga alammäära (alates 23.11.2008);
- 2) õpib õppeasutuses päevases õppevormis või täiskoormusega õppes, välja arvatud juhul, kui täiskoormusega õppes õppiv isik on viimase 12 kuu jooksul olnud vähemalt 180 päeva töötanud või viibib akadeemilisel puhkusel (alates 01.05.2009);
- 3) hooldab puudega isikut ja valla- või linnavalitsus maksab talle hooldamise eest toetust (alates 01.03.2009).

Täpsustuseks, töötuna võetakse arvele isikut, kellel on TTTS § 3 alusel õigus tööturuteenustele ja -toetustele, kes on:

- 1) Eesti alaline elanik;
- 2) tähtajalise elamisloa või tähtajalise elamisõiguse alusel Eestis elav välismaalane;
- 3) Eestis viibiv Euroopa Liidu, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodanik;
- 4) Eestis viibiv rahvusvahelise kaitse saaja või Eestis viibiv varjupaigataotleja välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduses sätestatud tingimustel

Artikkel 21

A. Viidatakse koodeksi Artikli 21 lõikele (a).

B. Muudatusi ei ole.

C. 2008 a. laekus töötuskindlustusmaksleid 653 268 kindlustatult. Töötajate ja töötute arv kokku oli 2008. aastal 694 900 inimest. Kindlustatud isikute arv moodustas seega 94,0 % töötajate ja töötute koguarvust.

Artikkel 22

A. Töötuskindlustushüvitise suhtes viidatakse koodeksi Artiklile 65.

Jaod I ja II, Artikkel 65

Töötuskindlustushüvitise pealt makstakse tulumaksu (2008. aastal oli maksu määr 21% ja tulumaksuvaba 2250 krooni kuus; 2009. aastal on maksumäär 21% ja tulumaksuvaba 2250 krooni kuus).

Muus osas muudatusi pole.

B, C. Kindlustatud isikute keskmine sotsiaalmaksuga maksustatud tulu 2008. aastal oli 11 772 krooni kuus (Sotsiaalkindlustusameti andmed). Vastavalt sellele oli 2008. aastal Artikli 65, lõige 6 (c) kohaselt välja valitud meesoskustöölise ühe kuu brutotöötasu:
 $1,25 * 11\ 772 = 14\ 715$ EEK.

D. Töötuskindlustushüvitise suurus standardsele hüvitiesaajale (esimese 100 töötuspäeva vältel) on ühe kuu kohta:
 $0,5 * 14\ 715 = 7358$ EEK.

E, F. Peretoetuste suurus kahe lapsega standardsele hüvitiesaajale oli 2008. aastal 600 krooni kuus. Peretoetuste maksmine ei ole seotud töötamise ega muude hüvitiste saamisega, s.t. samasugust peretoetust makstakse nii töötamise kui ka töötuse ajal.

G. Vastavalt on standardse hüvitiesaaja töötuskindlustushüvitise brutoasendusmäär:
 $(7358 + 600) / (14\ 715 + 600) = 52,0$ %.

Artikkel 23

Muudatusi pole.

Artikkel 24

1. Muudatusi pole.

2. Muudatusi pole.

3. Muudatusi pole.

4. Muudatusi pole.

5. Muudatusi pole.

Vastuseks Komitee küsimusele kolmanda raporti kohta töötushüvitise osas, kui kindlustatud isikul lahkus oma viimasest töö- või teenistuskohast töö- või teenistuskohustuste rikkumise, usalduse kaotamise, vääritud või korruptiivse teo tõttu, teatame järgmist. Kuigi kindlustatud isikul ei ole sel korral õigust hüvitisele, on tal võimalus saada töötutoetust ehk ta ei jää sotsiaalkaitsest päris ilma. Töötuskindlustuse seaduse § 6 lg 3 alusel ei kaota kindlustatu ka oma töötuskindlustusstaaži töötutoetuse saamise tõttu, töötutoetuse määramise korral kindlustusstaaži ei nullita, kindlustusstaaži nullib vaid töötuskindlustushüvitise saamine. Kui kindlustatud isikut peaks järgmisest töösuhtest koondatama, on tal võimalus saada ka töötuskindlustushüvitist.

V OSA – VANADUSHÜVITIS

Artikkel 26

Muudatusi pole. 2008. aastal on naistel pensioniiga 60 aastat ja 6 kuud ning meestel 63 aastat. 2009. aastal naistel 60 aastat ja 6 kuud ning meestel 63 aastat.

Artikkel 27

A. Viidatakse koodeksi artikli 27 lõikele (b).

B. Muudatusi pole, kuid kindlustatute osas on täpsustatud isikud, kelle eest sotsiaalmaksu maksab riik:

- mittetöötav isik, kes kasvatab kolme last, kellest vähemalt üks on alla 8-aastane;
- töötuna arvele võetud isik;
- tööturukoolituses, tööpraktikas ja tööharjutuses osalev isik;
- isik, kellele on päästeteenistuse seaduse § 19 alusel määratud vanaduspensioni ootel oleva päästeteenistuja toetus (alates 1.03.2008);
- vald või linn maksab sotsiaalmaksu isiku eest, kellele makstakse toetust puudega isiku hooldamise eest või puudega lapse hooldamise eest ning kes ei tööta ega saa pensioni (alates 1.03.2009).

C. Värskendatud statistilised andmed (*Jagu II Artikkel 74*):

- a) majanduslikult aktiivsete kindlustatute arv seisuga 31. detsember 2008 (Haigekassa andmed) oli 658 079 (kellest 18 147 füüsilisest isikust ettevõtjat);
- b) Eesti rahvastiku koguarv seisuga 31. detsember 2008 oli 1 340 415 (Statistikaameti andmed);
- c) majanduslikult aktiivsete kindlustatud isikute arv moodustab 49,1% elanike koguarvust.

Artikkel 28

Kooskõlas riikliku pensionikindlustuse seaduse § 26 lg 5¹ võib Vabariigi Valitsus kinnitada indeksi väärtuse madalamana, kui

1. sama aasta eeldatav sisemajanduse koguprodukti reaalkasv on negatiivne või
2. riikliku pensionikindlustuse kulude ja sotsiaalmaksu riikliku pensionikindlustuse vahenditesse kantava eeldatava laekumise vahe on suurem kui 1% sama aasta eeldatavast sisemajanduse koguproduktist.

Kooskõlas riikliku pensionikindlustuse seaduse § 26 lg 5² Vabariigi Valitsus lisab või tasaarvestab koos uue indeksi väärtuse kinnitamisega tõstmata või vähendamata jäänud indeksi osa viie aasta jooksul. Vabariigi Valitsus kinnitab indeksi väärtusega vähemalt 1,000 ja lisada või tasaarvestada jääva indeksi osa hiljemalt jooksva aasta 20. märtsiks. Muudatused jõustusid 1.03.2009.

Alates 1. aprillist 2009 on pensioni baasosa 1793,44 krooni kuus ning aastahinne 67 krooni ja 94 senti ning rahvapensioni määraks kuus 2008 krooni ja 80 senti. Vastavalt riikliku pensionikindlustuse seaduse § 11 lg 6 isikule, kelle vanaduspension osutub väiksemaks rahvapensioni määrast, makstakse vanaduspension rahvapensioni määras, s.o. 2008,80 krooni, ümardatult 2009 krooni kuus.

Jaod I ja III Artikkel 66

a. Tavalise täiskasvanud meeslihttöölisena käsitletakse tööstuses töötavat meeslihttöölist (Rahvusvahelise Ametialade Klassifikatsiooni ISCO-88 ametiala kood 9320).

b. 2007. aastal oli tavalise meeslihttöölise keskmine ühe tunni brutopalk 45 krooni ja 08 senti. Tootmismeeslihttöölise keskmine (normatiivne) tundide arv 2007. aastal oli 168 tundi. Seega oli tavalise meeslihttöölise brutopalk 2007. a. 7574 krooni. Kuivõrd tulumaksuvaba miinimum 2007. aastal oli 2000 krooni kuus ja tulumaks 22%, siis netopalk oli antud juhul 6194 krooni.

c. Vastavalt pensionivalemile oli 30-aastase staažiga standardse hüvitesaaja vanaduspension 2008. aasta alguses $1373,58 + 30 \times 54,43 = 3006$ krooni.

d, e. Pensionikindlustatule ei maksta naise kohta peretoetust ei töötamise ega ka pensioni saamise perioodil.

f. 2008. aastal moodustas standardse hüvitesaaja (mees koos vanaduspensionieas oleva naise) vanaduspension $(3006 + 1913)/6194 \times 100 = 79,4\%$ tavalise meeslihttöölise netopalgast.

C. Vastavalt muudatustele indekseerimisel (vt art 28 eespool) oli indeksi suurus 2009. aasta 1. aprillil 1,050.

Artikkel 29

Muudatusi pole.

Artikkel 30

Muudatusi pole.

Kinnitame Komisjoni kommentaari kolmanda raporti V osa kohta, et 2007. aastal pensionile jäänud 30-aastase tööstaažiga isiku vanaduspension tuleks arvestada enne 31. detsembrist 1998 töötatud 21 aasta eest esimese reegli alusel ja pärast seda kuupäeva töötatud üheksa aasta eest teise reegli alusel. Seega 2007. aastal pensionile jäänud 30-aastase tööstaažiga isiku vanaduspension arvestatakse järgmiselt:

Baasosa arvestatakse üks kord. Pensioni arvestus: pensioni suurus = baasosa + (21aastat x aastahinne) + (kindlustusosakute summa 9 aasta eest x aastahinne).

Kinnitame ka Komisjoni järgmist kommentaari vanadushüvitise kohta. Vastavalt riikliku pensionikindlustuse seaduse § 22 lõike 1 punkt 1 alusel on vanaduspension saava pensionäri ülalpidamisel oleva naisele tagatud rahvapension, kui ta saanud 63-aastaseks, kui ta ei oma õigust vanaduspensionile ning on Eestis elanud alalise elanikuna või tähtajalise elamisloa või tähtajalise elamisõiguse alusel vähemalt 5 a vahetult enne pensioni taotlemist.

Vastuseks Komisjoni küsimusele vahi all oleva või vabadusekaotust kandva pensionisaaja poolt ülal peetavate isikute õiguse kohta saada pensioni selgitame järgmist. Vastavalt Riikliku pensionikindlustuse seaduse § 46 lõikele 4 “Riikliku pensioni maksmine pensionäri kohtuliku karistamise korral” makstakse pensionäri ülalpeetavatele riiklikku pensioni järgmises suuruses:

- 1) ühe ülalpeetava puhul 25 protsenti pensionist;
- 2) kahe ülalpeetava puhul 50 protsenti pensionist;
- 3) kolme ja enama ülalpeetava puhul 75 protsenti pensionist.

OSA VII – PEREHÜVITIS

Artikkel 40

Täiendused aruandeperioodil: vanemahüvitise maksmist pikendati, alates 2008. aastast makstakse hüvitist töötavale vanemale kuni 575 päeva täitumiseni rasedus- ja sünnituspuhkuse algusest ning mittetöötavale vanemale kuni lapse 18 kuu vanuseks saamiseni.

Alates 1. jaanuarist 2009 tunnistati koolitoetus kehtetuks.

Alates 1. jaanuarist 2009 ei maksta lapsehooldustasu lapse või laste kohta, kelle sünniga seoses makstakse sünnitushüvitist ravikindlustuse seaduse alusel.

Alates 1. jaanuarist 2009 ei maksta lapsehooldustasu lapse või laste kohta, kelle lapsendamise seoses makstakse lapsendamishüvitist ravikindlustuse seaduse alusel.

Alates 1. jaanuarist 2009 ei maksta lapsehooldustasu ühegi lapse kohta peres, kui vanemale makstakse vanemahüvitist vanemahüvitise seaduse alusel.

Artikkel 41

A. Muudatusi pole

B. Muudatusi pole.

C. Värskendatud statistilised andmed (*Jagu II Artikkel 74*):

Jagu II Artiklis 74 ei sobi otseselt statistiliste andmete saamiseks nende isikute kohta, keda puudutab Riiklike peretoetuste seadus. Seetõttu koodeksi Artikli 41 nõuete täidetuse

näitamiseks loetakse kaitstavate isikute arv võrdseks majanduslikult aktiivses eas (vanuses 15–64) meessoost elanike koguarvuga.

- a) 2008. aastal oli Eesti meessoost elanikke vanuses 15–64 438 644 inimest (Eesti Statistikaamet);
- b) 2008. aastal oli Eesti elanikkonna koguarv (aastane keskmine) 1 340 675 inimest (Eesti Statistikaamet);
- c) kaitstavate isikute arv moodustab 32,7% elanike koguarvust.

Artikkel 42

Viidatakse koodeksi Artikli 42 lõikele (b).

Vanemahüvitist makstakse alates 1.01.2008 a. töötavale vanemale kuni 575 päeva täitumiseni rasedus- ja sünnituspuhkuse algusest ning mittetöötavale vanemale kuni lapse 18 kuu vanuseks saamiseni. Vanemahüvitise ülempiir 2009. a on 30 729 krooni ja vanemahüvitise määr 2009. a on 4 350 krooni.

Artikkel 43

Muudatusi pole.

Artikkel 44

- A. Tavalise meeslihttöölise brutopalk 2007. aasta lõpus oli 7574 krooni (vt. Artikli 28 all esitatud informatsiooni).
- B. Peretoetuste kogukulu 2007. aastal oli 1598,4 miljonit krooni (Sotsiaalministeeriumi andmed), mis teeb keskmiselt 133,2 miljonit krooni kuus.
- C. i. Laste arv (keskmine, kelle kohta makstakse lapsetoetust) oli 2007. aastal 216 292 (Sotsiaalministeeriumi andmed).
ii. 2007. aasta lõpus moodustas peretoetuste koguväärtus 8,1% tavalise meeslihttöölise brutopalga ja kõikide elanike laste koguarvu korrutisest.

Artikkel 45

Täiendame, et peretoetusi ei maksta lapsele, kes viibib kinnipeetava, arestialuse või vahistatuna kinnipidamisasutuses (Riiklike peretoetuste seaduse § 25 lg 1).

Kui toetuse saaja suhtes on tõkendina kasutatud vahi alla võtmist, peatatakse vahi all oleku ajaks peretoetuste maksmine. Peretoetused makstakse tagantjärele välja pärast kohtuotsuse jõustumist juhul, kui isik mõisteti õigeks või teda ei karistatud vabadusekaotusega (Riiklike peretoetuste seaduse § 25 lg 1¹).

VIII OSA – EMADUSHÜVITIS

Artikkel 47

Muudatusi pole.

Artikkel 48

A. Viidatakse koodeksi Artikli 48 lõikele (b).

B. Täiendus pole, kuid alates 1. juulist 2009 on kõigil rasedatel õigus raseduse meditsiinilise kindlakstegemise hetkest tasuta sünnituseelsele arstiabile.

C. Vaata Artikli 15 punkt C all esitatud informatsiooni.

D. Kõigil Eestis elavatel rasedatel on individuaalne õigus arstiabile, see õigus ei ole seotud nende abikaasa kindlustatuse staatusega.

Artikkel 49

Muudatusi pole.

Artikkel 50

A. Rahalise emadushüvitise (sünnitushüvitise) suhtes viidatakse koodeksi Artiklile 65.

B. Värskendatud statistilised andmed (Jaod I ja V, Artikkel 65):

a. Sünnitushüvitis kuulub maksustamisele tulumaksuga (2008. aastal on maksu määr 21% ja tulumaksuvaba 2250 krooni kuus, 2009. aastal on maksumäär samuti 21% ja tulumaksuvaba 2250 krooni).

Hüvitise saamiseks ei ole kehtestatud arvesse mineva töötasu ülempiiri. Samuti ei ole kehtestatud ülempiiri töötasule, millelt makstakse sotsiaalmaksu. Siiski, füüsilisest isikust ettevõtja ettevõtlustulu on sotsiaalmaksuga maksustatav ainult 15-kordse miinimumpalga ulatuses (Sotsiaalmaksu seaduse § 2 lg 1 p 5). 2008. aastal oli miinimumpalk 4350 krooni kuus ja vastavalt sellele oli sotsiaalmaksuga maksustatava tulu ülempiir füüsilisest isikutest ettevõtjate jaoks 65 250 krooni kuus.

b, c. 2008. aastal oli Artikli 65, lõige 6 (c) kohaselt välja valitud meesoskustöölise kuu brutotöötasu 14 715 krooni (vt. Artikli 16 all esitatud informatsiooni).

d. Standardse hüvitiesaaja emadushüvitise suurus 2008. aastal oli ühes kuus:
 $1,00 * 14\,715 = 14\,715$ krooni.

g. Standardse hüvitiesaaja emadushüvitise brutoasendusmäär on:
 $14\,715/14\,715 = 100\%$.

Artikkel 51

Kõigile Eestis elavatele rasedatele, kellel eelnevalt muul alusel ravikindlustust ei olnud, võimaldatakse alates 1. juulist 2009 arstiabi raseduse meditsiinilise kindlakstegemise hetkest (vt. ka Artikli 48 all esitatud informatsiooni).

Artikkel 52

1. Muudatusi pole.
2. Täpsustus, Haigekassal on õigus esitada sünnituslehe võltsimisel nõue Ravikindlustuse seaduse § 62 lg 3 alusel.

Vastused Komitee küsimusele kolmanda raporti kohta emadushüvitise osas esitati Sotsiaalkindlustuseksperide komitee (CS-SS) 4. kohtumisel Strasbourgis 23.-26. märtsil 2009 (vt. ka Artiklite 9, 48 ja 51 all esitatud informatsiooni).

IX OSA – TÖÖVÕIMETUSHÜVITIS

Artikkel 54

Muudatusi pole.

Artikkel 55

- A. Viidatakse koodeksi Artikli 55 lõikele (b).
- B, C. Vt. Artikli 27 all esitatud informatsiooni.

Artikkel 56

A. Muudatusi pole. Värskendatud andmed:

2009. aasta 1. aprillist on rahvapensioni määr 2008 krooni kuus ja 80 senti kuus. 2009.aasta jaanuarikuus oli 30-aastase pensioniõigusliku staažiga isiku vanaduspension 3650 krooni kuus, 2009. aasta aprillikuus 3832 krooni kuus.

Kõikide riiklike pensionide maksustamise kohta (sealhulgas töövõimetuspensionid) vaata Artikli 28 all esitatud infot.

Jaod I ja II Artikkel 66

- a. Tavalise meeslihttöölise valiku kohta vt. Artikli 28 all esitatud informatsiooni.
- b. 2007. a. lõpus oli tavalise meeslihttöölise brutopalk 7574 krooni ja netopalk 6194 krooni (vt. ka Artikli 28 all esitatud informatsiooni).
- c. Standardse hüvitisesaaja (täielikult töövõimetu isiku) töövõimetuspension 2008. a. algul oli vähemalt 3006 krooni.

d, e. Kahe lapsega standardsele hüvitisajaajale makstav peretoetuse summa 2008. aastal oli 600 krooni kuus. Peretoetuse maksmine ei sõltu vanemate töötamisest või mõne muu sotsiaalkindlustushüvitise saamisest, s.t. samasugust peretoetust makstakse nii töötamise kui ka töövõimetuse perioodil.

f. 2008. a. moodustas standardse hüvitisajaaja töövõimetuspension:
 $(3006 + 600) / (6194 + 600) = 53,1\%$ tavalise meeslihttöölise netopalgast.

C. Makstava pensioni regulaarse ümberarvutamise kohta vt. Artikli 28 all esitatud informatsiooni.

Artikkel 57

1. Alates 1.01.2009 muudeti töövõimetuspensionide määramise aluseks olevat staažinõuet. 16-24 aastastel isikutel staaži nõuet ei ole.

<i>Vanus</i>	Pensionistaaž
16 - 24 aastat	staaži nõuet ei ole
25 - 26 aastat	1 aasta
27 - 28 aastat	2 aastat
29 - 30 aastat	3 aastat
31 - 32 aastat	4 aastat
33 - 35 aastat	5 aastat
36 - 38 aastat	6 aastat
39 - 41 aastat	7 aastat
42 - 44 aastat	8 aastat
45 - 47 aastat	9 aastat
48 - 50 aastat	10 aastat
51 - 53 aastat	11 aastat
54 - 56 aastat	12 aastat
57 - 59 aastat	13 aastat
60 - 62 aastat	14 aastat

Vastavalt riikliku pensionikindlustuse seaduse § 16 lg 9 tuvastab püsiva töövõimetuse, selle tekkimise aja, põhjuse ja kestuse Sotsiaalkindlustusamet. Vastavalt riikliku pensionikindlustuse seaduse § 16 lg 10 kaasab Sotsiaalkindlustusamet ekspertarste.

2. Muudatusi pole. Täiendavad andmed rahvapensioni kohta:

Alates 1. aprillist 2009. on rahvapensioni määr 2008 krooni ja 80 senti kuus. Osalise töövõime kaotusega inimese rahvapension töövõimetuse alusel arvutatakse töövõime kaotusele vastava protsendina rahvapensioni määrast. 40%-lise töövõime kaotusega (st minimaalse töövõime kaotuse määraga, mis annab õiguse pensionile) isiku rahvapension on $0,4 \times 2008,80 = 803,52$ krooni kuus, ümardatult 804 krooni.

Artikkel 58

Muudatusi pole.

X OSA – TOITJAKAOTUSHÜVITIS

Artikkel 60

Muudatusi pole.

Artikkel 61

A. Viidatakse koodeksi Artikli 61 lõikele (b).

B. Vt. Artikli 27 all esitatud informatsiooni.

Artikkel 62

A. Muudatusi pole.

2008. aastal oli 30-aastase pensioniõigusliku staažiga isiku vanaduspension 3006 krooni ja vastavalt siis oli 2 lapsega abikaasa toitjakaotuspension vähemalt 3006 krooni.

Kõikide riiklike pensionide maksustamise kohta (sealhulgas toitjakaotuspensionid) vt. Artikli 28 all esitatud informatsiooni.

Jaod I ja IV Artikkel 66

a. Tavalise meeslihttöölise valiku kohta vt. Artikli 28 all esitatud informatsiooni.

b. 2007. a. lõpus oli tavalise meeslihttöölise brutopalk 7574 krooni ja netopalk 6194 krooni (vt. ka Artikli 28 all esitatud informatsiooni).

c. 2008. a. algul oli standardse hüvitisesaaja (2 lapsega abikaasa) toitjakaotuspension vähemalt 3006 krooni.

d, e. Standardsele hüvitisesaajale makstava peretoetuse summa 2008. aastal oli 600 (300+300) krooni kuus.

f. 2008. a. moodustas standardse hüvitisesaaja toitjakaotuspension:
 $(3006 + 600)/(6194 + 600) = 53,1\%$ tavalise meeslihttöölise netopalgast.

C. Makstava pensioni regulaarse ümberarvutamise kohta vt. Artikli 28 all esitatud informatsiooni.

Artikkel 63

1. Viidatakse koodeksi Artikli 63 lõigetele 1 ja 2.

Isikule määratakse toitjakaotuspension, kui toitjal oli surma päevaks pensionistaaž, mis oleks olnud vajalik talle töövõimetuspensioni (vt tabel) või vanaduspensioni (15 aastat) määramiseks.

<i>Vanus</i>	Pensionistaaž
16 - 24 aastat	staaži nõuet ei ole
25 - 26 aastat	1 aasta
27 - 28 aastat	2 aastat
29 - 30 aastat	3 aastat
31 - 32 aastat	4 aastat
33 - 35 aastat	5 aastat
36 - 38 aastat	6 aastat
39 - 41 aastat	7 aastat
42 - 44 aastat	8 aastat
45 - 47 aastat	9 aastat
48 - 50 aastat	10 aastat
51 - 53 aastat	11 aastat
54 - 56 aastat	12 aastat
57 - 59 aastat	13 aastat
60 - 62 aastat	14 aastat

Pensionistaaži arvestamise kohta vt. Artikli 29 all esitatud informatsiooni.

2. Muudatusi pole.

Rahvapensioni määr oli 2009. aasta aprillis 2008 krooni ja 80 senti.

5. Muudatusi pole.

Artikkel 64

Muudatusi pole.

Vastuseks Komisjoni küsimusele, milline sotsiaalne kaitse laieneb lesele, kes oma kõrge vanuse tõttu ei ole selgelt võimeline end ise ülal pidama, on olnud aastaid mehe ülalpidamisel ja ei oma seetõttu mingeid väljavaateid tööd leida, selgitame järgmist. Vastavalt riikliku pensionikindlustuse seaduse § 20 lõikele 2 omavad õigust toitjakaotuspensionile järgmised perekonnaliikmed:

3) toitja mittetöötav lesk, kes on rase (alates 12. rasedusnädalast);

4) toitja lesk, kes on püsivalt töövõimetu või vanaduspensionieas ja kelle abielu toitjaga oli kestnud vähemalt ühe aasta;

5) toitja lahutatud abikaasa, kes jõudis vanaduspensioniiikka või tunnistati püsivalt töövõimetuks enne abielu lahutamist või enne kolme aasta möödumist abielu lahutamisest ja kelle abielu toitjaga oli kestnud vähemalt 25 aastat;

6) mittetöötav toitja lapse vanem või eestkostja, kes kasvatab toitja kuni kolmeaastast last oma perekonnas.

Küsimusele noore lese kohta, keda samuti tema surnud abikaasa ülal pidas ja kes hooldab vähemalt ühte üle 3 aasta vanust last, selgitame järgmist. Kuigi noor lesk ei oma õigust tootjakaotuspensionile, on tal õigus peretoetustele ja toimetulekutoetusele, lisaks on kohalikul omavalitsusel kohustus tagada koht lasteaias, mis võimaldab lesel tööle minna.

XII OSA – ÜHISÄTTED

Artikkel 69

1. V, VI osa (*pika-ajalised rahalised hüvitised*), IX ja X

Muudatusi pole.

Osad II, III, VI (raviteenused ja lühiajalised rahalised hüvitised) ja osa VIII

Muudatusi pole.

IV osa

Muudatusi pole.

IV osa

Muudatusi pole.

VII osa

Muudatusi pole

Artikkel 70

1. Pensionikindlustus ja ravikindlustus (puudutades koodeksi osasid II, III, V, VIII, IX, X) on Eestis rahastatud sihtotstarbelise sotsiaalmaksu kaudu, mida maksavad tööandjad, füüsilisest isikust ettevõtjad, riik ja kohalik omavalitsus. Töötuskindlustus (puudutab koodeksi osa IV) on rahastatud tööandja ja töötaja maksetest (alates 01.06.2009 vastavalt 1% ja 2% palgalt).

2. Muudatusi pole.

5. Muudatusi pole.

6. Viimasel aastal tehtud muudatused on toodud käesoleva aruande vastavates osades.

7. Muudatusi pole.

Artikkel 71

Alates 01.05.2009 ühendati Töötukassa ja Tööturuamet üheks avalik-õiguslikuks juriidiliseks isikuks, nimega Eesti Töötukassa. Juhtorganina jätkas 6-liikmeline nõukogu: Vabariigi Valitsus nimetab ühe nõukogu liikme, Eesti Ametiühingute Keskliit ja Teenistujate Ametiliitide Organisatsioon nimetavad kumbki ühe nõukogu liikme, Eesti Tööandjate Keskliit nimetab kaks nõukogu liiget, sotsiaalminister on nõukogu liige ametikoha järgi. Töötukassal on 15 maakondlikku osakonda. Töötukassa tegeleb nii riikliku tööturu abiraha skeemiga kui töötuskindlustushüvitiste skeemiga, võtab töötuna arvele, võtab vastu ja menetleb töötutoetuse ja töötuskindlustushüvitiste avaldusi ning määrab ja maksab töötutoetusi ning töötuskindlustushüvitisi ning pakub töötajatele ja töötutele tööturuteenuseid.